

GÜZİN ÖZEN YILMAZ

Elçiye Zeval Olmaz

16. - 18. Yüzyıllarda Osmanlı'da
Yabancı Elçiler

Remzi Kitabevi

GÜZİN ÖZEN YILMAZ

Elçiye Zeval Olmaz

16.-18. Yüzyıllarda
Osmanlı'da Yabancı Elçiler

Remzi Kitabevi

ELÇİYE ZEVAL OLMAZ / Güzin Özen Yılmaz

© Remzi Kitabevi, 2014

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Editör: *Neclâ Feroğlu*

Kapak: *Ömer Erduran*

Kapaktaki tablo: *Antoine de Favray*

(Sultan III. Mustafa'nın Saint Priest kontunu kabulü)

ISBN 978-975-14-1616-2

BİRİNCİ BASIM: Nisan 2014

Kitabın basımı 2000 adet yapılmıştır.

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Remzi Kitabevi A.Ş. basım tesisleri

100. Yıl Matbaacılar Sitesi, 196, Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 10648

*Sevgili babam,
yüksek maden mühendisi
Galip Özen'in anısına...*

İçindekiler

Sunuş ve Teşekkür	11
“Büyük Türk” e Armağan Yarışı.....	13
Kraliçe Elizabeth’ten Topkapı Sarayı’na muhteşem armağan, 13; Batı’dan gelen saatçi dükkânı gibi elçiler, 14; Yarışta öne geçiveren İngiltere, 16; İngiliz Kanalı korsanları padişaha giden armağanın peşinde, 17; Venedik elçisinin şifreli mesajları, 19; “O çok güçlü bir dünya hükümdarı”, 20; Kırk beş altın, 22; İstanbulluları heyecanlandıran gemiler, 24; İngiliz gemiciliğinin gelişmesinde Osmanlı İmparatorluğu’nun rolü, 25; “Bütün bülbül sürülerinin nağmelerinin erişemeyecekleri bir barış selamı”, 26	
Osmanlı’nın Bağrında Amansız Fransız-İngiliz Rekabeti	28
Beyoğlu’nda kartopu savaşı, 28; 17. yüzyılın en önemli ticaret merkezi: İstanbul, 30; Türk kılığında gizlice Osmanlı payitahtına giren İngiliz, 31; “Osmanlıyı soymaya gelmiş bir korsan”, 32; “Ya biz, ya onlar!”, 34; Salignac Baronu ve Sir Glover’ın ateşli mücadelesi, 37; İngiltere elçiliğine kanlı baskın, 38; Galata’nın Fransız silahşorları, 41; İzmir limanındaki kavga, 44; Dalgalara karışan İngiliz mektupları, 44; Ringa balığı ve Fransız şarabı, 46; İngiliz elçinin fendi, Fransız elçiyi nasıl yendi?, 49; Yatağa düşüren “diplomat usulü ateş”, 51; Sir Bendish’in fıkra gibi yöntemleri, 53	
İzmir İnciri İngiltere Kralının Mutfağına Nasıl Gitti?	56
Meşale ışığında İstanbul’dan Edirne’ye, 56; Hayalbazlar, ateşbazlar, hanendeler, 58; Veba salgını, 60; Kaybolan kapitülasyon metni, 62; Köprülü Fazıl Ahmet Paşa’nın kurnaz taktiği, 65; İki gemi dolusu İzmir inciri, 67	

Elçi Busbecq'in İstanbul'daki Hayvanlar Âlemi70

Kelle koltukta Osmanlı Elçiliği, 70; Hayvanat bahçesi gibi bir han, 71; Turnanın insan sevgisi, 74; Eski İstanbul'un şaşırtıcı hayvanları, 74; Kafeste kuş görmeye dayanamayan merhametli Türkler, 76; Padişah'tan emektar atlara ömür boyu emeklilik, 77; Elçinin tehlikeye giren burnu ve kulakları, 78; Domuzla gelen gizli mesajlar, 78; Firavun faresi ve laleler, 79

Haremdeki Tehlikeli Güzeller81

Yüksek duvarlar ardında gizlenen bir hayat, 81; Halvet, 82; Haremin güzellerini yakından gören tek yabancı erkek: İngiliz Thomas Dallam, 85; Suçunu kellesiyle ödeyen Venedik Cumhuriyeti elçiliği tercümanı, 87; Cariye yüzünden hayatından olan Fransa elçiliği tercümanı, 88; Pencereden kadınlara bakan Avusturya Elçisi, 89

Samur Kürklü Kaftan90

Osmanlı Elçisi İbrahim Paşa'nın Viyana'ya mehterli girişi, 90; Kızarmış Boğaz balığı, 91; Fransa Kralı XIV. Louis'nin öfkesi, 92; Kaftanını göster, sana kim olduğunu söyleyeyim, 93; Ferriol samur kürklü kaftan peşinde, 94; "Üç gün düşün taşın" uyarısı, 96; Topkapı Sarayı'nda çıkan rezalet, 97; "Canımı alabilirsin ama kılıcımı asla!", 99; Avusturya elçisinin kurnaz kıyafeti, 101; Fransa elçilerinin yıllar süren samur kürklü kaftan mücadelesi, 103; İngiltere elçisi Sir Finch'in kabul etmediği kaftan sayısı, 105; Osmanlı kürkçülerinin eşsiz yöntemi, 106; Müneccimbaşının saptadığı günde değişen saray kaftanları, 107; Sultan İbrahim'in samur tutkusu, 108

Osmanlı Elçisine Paris Adabımuâşeretİ..... 110

Paris'in çılgın ortamına hazırlık, 110; Vur patlasın çal oynasın, 111; "Yaşlılarına annem, gençlerine kızım gibi davranırım", 112; Fiore del Levante ile yolculuk, 113; İnanılmaz ilgi, 114; Astronomi, komedya ve tragedya, 116; "Şundan emin ol ki sadece seninle ve senin için mutlu olabilirim", 117; Paylaşamayan Osmanlı elçisi, 118; Türk modası, 119; Parisli hanımların Ali Efendi tutkusu, 121; Bayılana buzlu su, ihanet edene 100 hançer darbesi, 122; Esseyit Ali Efendi Napoléon Bonaparte'la kol kola, 125; Fransa Elçisi Aubert-Dubayet'nin tuhaf önsezisi, 126; "Ahval-i Françe, nakş-i bukaemun gibidir", 127

Aşkı İstanbul'da Bulan Fransız Elçi.....	129
Kontesin masrafları, 129; Pera'nın güzel hanımları, 131; Vergennes kontunun onay görmeyen ilişkisi, 133; "Kadın yasağı", 134; Kimsenin engelleyemediği aşk, 136; Osmanlı kayınlı lidenin Fransa'daki şatoda kurduğu tandır masası, 138; Zaman her şeyin ilacıdır, 139	
Osmanlı'ya Uygun Bir Elçi: "Şen Lord"	142
İstanbul yolculuğundaki tuhaf olay, 142; Lord cenaplarının kişilik özellikleri, 143; Köprülü Fazıl Ahmet Paşa'nın bir dediğini iki etmediği gözde elçi, 144; Elçinin özel hayatındaki büyük acı, 146; Etna Yanardağının tarihteki en büyük patlaması, 147	
Demir Maske İstanbul'dan mı Gitmişti?	149
Demir Maske kimdi?, 149; Sakız Adası açıklarında gemiden gemiye bir kaçırılma olayı, 152; İmparatorluğun gördüğü en zor elçi, 155; Avusturya elçiliğini topa tutma tehdidi, 156; Padişahını aratmayan altın renkli saltanat kayığı, 157; Topkapı Sarayı'nı ayağa kaldıran davet, 158; İstanbul'da, Belgrad Ormanları'nda aklını yitiren elçi, 161	
Polonya Elçisinin Gümüş At Nalları.....	164
"Haydut"lar eşliğinde gelen Polonya Elçisi Gninski, 164; İstanbul'un gümüş at nallarıyla dolan sokakları, 165	
İngiliz Sefirenin Gözünden Osmanlı Kadınları	167
Osmanlı haremine giren ilk Batılı: Leydi Montagu, 167; Hacı Halil Paşa'nın haremindeki acemi raksçılar, 168; Fatma hanımın büyüleyici güzelliği, 169; II. Mustafa'nın sadık hasekisi Hafize Sultan, 172; Servet değerindeki şıklık, 173; Bin Bir Gece Masalları, 175	
Megrel Elçisinin Sekreterine Ne Oldu?.....	177
İstanbul'da beş parasız kalan elçi, 177	
Beyoğlu'na Elçileri Ziyarete Gelen Zürafa	179
Uzun boyunlu tuhaf hayvan, 179; Randevuyla Pera'da arz-ı endam, 180; Akasya'nın yaprakları, 181	
İngiltere Elçisinden Türk Usulü Falaka	183
Padişahı Hristiyan yapmak için İstanbul'a gelen İngiliz, 183; İngiltere elçisinin uyguladığı Türk usulü ceza, 184	

Fransa Elçisine Sıra Dışı Siparişler 186

Seine nehrine tepeden bakan Paris'teki "Türk Odası", 186; Mekke merhemi, 187; Türk kadınlarının "dünyanın en hoş tazeliğine sahip" yüzleri, 189; Korsanların kaçırdığı Osmanlı donanmasının sancak gemisi, 191; "Geleceği gösteren türden" astronomi kitapları, 193; Sultan III. Mustafa'yı telaşlandıran İtalyan yıllığı, 195

Osmanlı İmparatorluğu'nda Elçi Olmak 197

Topatan kavunuyla Osmanlı usulü diplomasi, 197; Kaptanıderya Gazi Hasan Paşa'nın aslanı, 198; "Bir kez hayır dediler mi, artık asla evet demezler", 201; "Dünyanın en kibirli ve tepeden bakan insanları", 203; Esip gürleyen Fransa elçileri, 204; Türklere fili yutturtmak, 207; İngiltere elçisinin Topkapı Sarayı'nın önüne dizdiği savaş gemileri, 208; 4 saatlik sadrazam Zurnazen Mustafa Paşa, 210; Türkçe bilmek iyi mi kötü mü?, 212; Armağanların önemi: güneşe yükselen cennet kuşları, 213; Armut büyüklüğünde bir Beda'şan yakutu, 214; Otuz kadırgayla Üsküdar'dan Sirkeci'ye geçirilen İran elçisi ve maiyeti, 216; Türkçe, Arapça, Farsça konuşan papağan, 217; Fransa Elçisi Aubert-Dubayet gelir gelmez Türklerin kalbini nasıl kazanmıştı?, 217; "Türk gibi güçlü", 219

Gelip de Dönemeyenler 221

Zorluklarına karşın onur verici bir görev: "Majestelerinin İstanbul elçisi", 221; Yoğun rekabet ortamı ve elçilerin zehirlenme söylentileri, 223; Andrezel vikontunun paylaşılamayan kalbi, 224

Notlar 229**Kaynakça 249**

Sunuş ve Teşekkür

İngiliz gazeteci-yazar George Frederick Abbott bir önsözünde, asık suratlı değil eğlenceli olması nedeniyle, kitabının ciddi bir çalışma olmadığının düşünölmeyeceğini umduğunu belirtiyor. Ve “Tarihi bir anlatı, bir tür üst düzey romandır. Kahramanları ve hainleri, iniş çıkışları ve felaketleri vardır. Bütün bunlar en ağırbaşlı kişileri bile eğlendirme yetisine fazlasıyla sahiptir. Ne var ki eğlencenin gerçeğin üzerine kurulması gerekir, gerçeğin keşfi ise zahmetli bir hamaratlık gerektirir” diyor.

16-18. yüzyıllar arasında Osmanlı İmparatorluğu’nda görev yapmış yabancı elçilerin deneyimlerinden kesitler sunan bu kitabı hazırlarken, dilimizde konuyla ilgili yeterince başvurulabilecek malzeme bulunmadığını görmek beni yabancı kaynaklara yöneltti. Büyük çoğunluğu 1900 öncesinde yazılmış, artık antika değeri taşıyan, bazılarının varlığı bile unutulmuş eski kitaplar arasında geçen ön çalışma yıllarca sürdü. Fakat konunun renkliği açısından her anı zevkli geçti.

Bu zorlu ve titiz araştırma sonucunda toparlanan bilgileri la-yıkıyla bir araya getirip biçimlendirebilmiş, sıkılmadan okunabilecek bir bütün halinde kaleme alabilmiş olmayı dilerim.

Akıcılık açısından, elçilerin asalet unvanlarıyla birlikte hayli uzun olabilen isimleri metin içinde ilk geçtikleri yerde tam, daha sonra kısaltılmış şekilleriyle yazıldı. Olağanüstü elçi, büyükelçi, özel elçi gibi tanımlamalara da sadece konunun gerektirdi-

ği durumlarda yer verildi, genel olarak kitap boyunca “elçi” sözcüğü kullanıldı. Aynı şekilde, “balyos” (*bailo*) olarak tanımlanan dönemin Venedik Cumhuriyeti elçilerinden de “elçi” olarak söz edildi.

Remzi Kitabevi Yayın Koordinatörü sayın Öner Ciravoğlu’na ve önerileri, uyarıları, yönlendirmeleriyle kitabın mümkün olan en iyi haline ulaşmasını sağlayan değerli editör sayın Neclâ Feroğlu’na şükran borçluyum. Sayın Hatice Taş’a sabrı ve titiz çalışması, Emrah Apaydın’a kitabın föyüne verdiği emek için içten teşekkürlerimi sunarım.

Desteğini hiçbir zaman esirgemeyen eşim Önay Yılmaz’a da bütün kalbimle teşekkür ederim.

Suadiye, Nisan 2014

Güzin Özen Yılmaz

BİRİNCİ BÖLÜM

“Büyük Türk”e Armağan Yarışı

Kraliçe Elizabeth’ten Topkapı Sarayı’na muhteşem armağan

Padişahın sihirli bir yılan gibi denizin üzerinde süzülen altın renkli saltanat kayığı pencerelerden görüldüğünde, Topkapı Sarayı’ndaki coşku en üst düzeye ulaştı.

Merak ve sabırsızlıkla beklenen gün nihayet gelip çatmıştı.

Az sonra olağanüstü bir gösteriye tanık olunacaktı: İngiltere Kraliçesi I. Elizabeth’in Osmanlı padişahı III. Mehmet’e gönderdiği muhteşem armağanın açılışı yapılacaktı.

Onu henüz çok az kişi görebilmişti. El değmeden, kendi kendine sergilediği marifetlerle insanı şaşkına çevirdiği söyleniyordu. Neye benzediğini sadece, saraydaki kurulumu yapan İngiliz ustaya hizmet eden acemi oğlanlar biliyorlardı. Onların da ağzı sıkıydı ve ser verip sır vermiyorlardı.

Armağan 1599 başlarında Londra’dan İstanbul’a yola çıkarırken resmi kayıtlara, “Büyük Türk’e,¹ diğer milletleri, özellikle Almanları dehşete düşürecek büyük ve görülmemiş bir armağan gidiyor,” diye not düşülmüştü.²

“Büyük Türk”, İslam âleminin halifesi, toprakları üç kıtaya

yayılan Osmanlı İmparatorluğu'nun başı, dönemin en güçlü kişisiydi.

Kanuni Sultan Süleyman Bender Kalesi'ndeki bir yazıta, "Ben, Tanrı'nın kulu, bu dünyanın sultanıyım. Tanrı'nın inayetiyle ümmeti Muhammed'in başındayım. Adına Mekke ve Medine'de hutbe okunan Süleyman'ım ben. Ben, Bağdat'ta şah, Bizans diyarlarında kayser, Mısır'da sultanım, donanmalarını Akdeniz, Mağrip ve Hind'e yollayan sultanım. Macar taht ve tacını alan ve onları bir kuluna bağışlayan sultan benim. Voyvoda Petru başkaldırdı, ancak atımın ayakları onu toz eyledi; Boğdan'ı da fethettim" yazdırmıştı.³

Habsburglara savaşta yenilip hapse düşen Fransa Kralı I. François yardım istediğinde 1526'da ona gönderdiği yüreklendirici cevapta da kendini, yazışmalarında yaptığı gibi, "Sultanlar sultanı, hanlar hanı, dünya hüsrevlerine taç veren, Allah'ın dünyadaki gölgesi" şeklinde tanımlamıştı.⁴

Karada, yaklaşan Osmanlı ordusunun "Türk çanları" ile yer gök inletilerek dört bir yana haber salındığı; denizde, Kaptanıderya Barbaros Hayrettin Paşa'nın kadirgasesinin direğine astığı sarık uzaktan görününce, gemilerin kara içlerine kadar kaçtıkları günlerdi.⁵

Batı'dan gelen saatçi dükkânı gibi elçiler

Batılı hükümdarlar, hışmına uğramaktan kaçındıkları ve dostluğunu kazanmakta fayda gördükleri bu güçlü sultanların bir tutkusunu keşfetmişlerdi: saatlere ve gelişmiş mekanik oyuncaklara bayılıyorlardı. En çok hoşlarına gidense, birden fazla işlev gören, şaşırtıcı ve eğlendirici olanlardı.

Bu keşfin ardından bir rekabet başlamış ve Avrupa'nın en tanınmış ustaları hükümdarlarının özel siparişleriyle, Osmanlı sultanının en çok beğeneceği armağanı üretmek için birbirle-

riyle kıyasıya yarışa girmişlerdi. Bütün beceri ve yaratıcılıklarını ortaya dökerlerken, Avrupa’dan İstanbul’daki saraya doğru yola çıkan her armağan bir öncekinden daha gelişmiş ve sürprizlerle dolu oluyordu.

Osmanlı İmparatorluğu’nun Macaristan’ın başkentini fethettiği 1541 yılında, Kral Ferdinand’ın barış arzusuyla Kanuni Sultan Süleyman’a gönderdiği saat, zamanın yanı sıra gezegenlerin hareketlerini de gösteren bir gökevi şeklindeydi.⁶

Fransa elçisinin 1547’de armağan getirdiği görkemli saat, aynı zamanda masa fiskeyi işlevi de görüyordu.⁷

Habsburg hanedanının başı, Kutsal Roma-Germen İmparatoru II. Rudolf ise 1591’de elçisiyle III. Murat’a, hepsi birbirinden şaşırtıcı 6 saat birden göndermişti:

Kule biçiminde olan çaldığı zaman, içindeki odalarda Türk kıyafetli cambazlar sağa sola koşuşarak pencerelerden dışarı bakıyorlardı.

Küp şeklinde olan çaldığında, Türkler dışarı fırlayıp atlarına binerek dövüşmeye başlıyor, saatin çalması sona erince de tekrar içeri giriyorlardı.

Dikey, uzun olan saatin tepesinde, ağzında kaz tutan bir kurt duruyordu; her saat başında kurt koşarak kaçıyor, bir Türk kovalayarak tüfeğini ona yöneltiyor ve saatin son vuruş darbesiyle birlikte de kurdu vuruyordu.

Kare olanın üzerindeyse gözlerini sürekli döndüren bir Türk vardı ve saatin çalmasıyla birlikte kafasıyla ağzını da oynatmaya başlıyordu.

Öteki iki saatse, zincirlere sarılı altıgen bir toptan, ki saat çalınca bu zincirler beklenmedik biçimde topun çevresinde eğilip bükülerek şekilden şekile giriyorlardı ve mükemmel oyma işçiliğiyle süslenmiş bir çalar saatten oluşuyorlardı.⁸

Kutsal Roma-Germen İmparatoru’nun elçisi, padişahın yanı sıra Osmanlı erkânı için de çok sayıda saat getirmişti. Çünkü

onlar da padişahla aynı tutkuya sahiptiler ve Batı'dan gelen bu coşku verici armağanlardan paylarını almak istiyorlardı.

Zaten armağan yarışı başladığından beri, Osmanlı payitahtına yaklaşan Batılı elçilerin kervanları artık saatçi dükkânlarını andırmaktaydı.⁹

Yarıшта öne geçiveren İngiltere

Osmanlı sultanına ilginç armağan gönderme yarışına 16. yüzyılın sonlarına doğru İngilizler de katılmış ve katılır katılmaz, o güne kadar eşi benzeri görülmemiş armağanlarıyla en ön sıralara geçivermişlerdi.

1583 baharında İstanbul'a gelerek top atışlarıyla III. Murat'ı selamlayan *Susan of London* isimli gemi, İngiltere'nin ilk Osmanlı Elçisi William Harborne ile padişaha gönderilen değerli armağanlar taşıyordu. Bunların arasında bir de ilginç saat vardı.

Neredeyse seyyar bir küçük tiyatro gibi olan dörtgen kaideli saatin dört yüzünün her birinde farklı sahneler sergileniyordu.

Birinci yüzde kadın ve erkek işçiler kuyulardan su çekiyor, maden çıkartıyor, bunları el arabalarına yükleyerek götürüp ocaklarda işliyorlardı. İkinci yüzde, iki farklı mekânda ki biri park, diğeri zemininde çeşitli sürüngenlerin dolaştığı vahşi hayvanlarla dolu bir ormandı, avcılar av köpekleriyle geyik avlıyorlardı. Üçüncü ve dördüncü yüzlerde sürüleri güden çobanlar, toprağı işleyen çiftçiler, piyade ve süvarilerden oluşan askerler vardı. Bütün bunların üzerinde en tepedeyse etrafı sularla çevrili, asma köprüsü ve değirmeni olan, dörtgen bir kale bulunuyordu. Ve saat çaldığında aletin üzerindeki her şey çalışmaya başlayarak 15 dakika boyunca sürekli hareket ediyordu. Değerli taşlarla bezenmiş olan saatin, ormanın ağaçları da dahil olmak üzere aksamalarının çoğu gümüşlendi.¹⁰

İngilizlerin Osmanlı sarayına gönderdikleri bu ilk armağan III. Murat’ın büyük beğenisini kazanmıştı ve padişah onu sık sık çaldırarak eğlenmişti. Dönemin yazarlarından Mustafa Sâfi Efendi’nin darüssaade ağasından öğrendiğine göre, saat insanı kendine “akıllar vafında hayran” bırakıyordu.¹¹

III. Murat vefat edip yerine oğlu III. Mehmet geçince, taze Osmanlı-İngiliz dostluğunun kesintiye uğramadan sürmesi dileğiyle, Kraliçe Elizabeth bu kez de yeni padişah için çok özel bir armağan yaptırıp göndermişti.

25 Ağustos 1599 günü, saltanat kayığı saraya yaklaşmakta olan III. Mehmet’in açılışını yapması heyecanla beklenen ve o güne kadar saraya gelen en muhteşem şey olduğu söylenen armağan işte buydu.

Kraliçe tarafından İngiltere’nin en deneyimli org ustalarından Thomas Dallam’a sipariş edilmiş ve yapımı aylar sürmüştü.

Londra-İstanbul arasındaki yolculuğuysa çok zorlu geçmiş ve başından itibaren tehlikeli bir maceraya dönüşmüştü.

İngiliz Kanalı korsanları padişaha giden armağanın peşinde

İngiliz usta Thomas Dallam kraliçenin armağanını yapıp hazırladığı gibi, Topkapı Sarayı’na götürerek kurmakla da görevlendirilmişti. Şubat 1599’da *Hector* isimli gemiyle Londra’dan yola çıkarken, kara kışta başlayan bu yolculuğun 6 ay süreceğini ve İstanbul’a ancak yaz sonunda varabileceklerini, büyük olasılıkla tahmin etmemişti.

Denize açılmalarından kısa süre sonra rastladıkları iki İngiliz denizci tarafından büyük bir tehlikeye karşı uyarılmışlardı: Osmanlı sultanına değerli bir armağan gittiğini duyan İngiliz Kanalı korsanları, 7 gemileriyle pusu kurmuş, *Hector*’u bekliyorlardı. Denizcilerin *Plow* isimli gemileri bu korsanlar tara-

Büyük Türk'e elçi olmak

...kolay değildi. Dünyanın en önemli ticaret merkezi konumundaki İstanbul'da usta diplomat olmak yetmiyordu, güçlü ve dayanıklı olmak da şarttı. Payitahtta onları, rakip ülkelerin elçileriyle entrika dolu, acımasız bir savaş bekliyordu.

Osmanlı yöneticilerin çok farklı diplomasi yöntemlerine de ayak uydurmak zorundalardı. Kaptanıderya Gazi Hasan Paşa'nın aslanı dizlerinin dibine çöktüğünde sakın kalmayı başarmak; sadrazam Rüstem Paşa topatan kavunu eşliğinde tehdit dolu alışılmamış bir haber gönderdiğinde, aynı yaratıcılıkta karşılık verebilmek gerekiyordu.

Elçiler arasında, İstanbul elçiliğinden sonra Fransa dışişleri bakanlığı da yapan Vergennes gibi, hayallerindeki kadına Beyoğlu'nda rastlayarak aşkı ve mutluluğu İstanbul'da bulanlar da vardı, burada hayatını kaybedip bir daha ülkesine dönemeyenler de...

Güzin Özen Yılmaz Elçiye Zeval Olmaz'da, 16. ve 18. yüzyıllar arasında Osmanlı İmparatorluğu'nda görev yapmış yabancı elçilerin, ilginç ve renkli öykülerini gün ışığına kavuşturuyor.

www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-1616-2

9 789751 416162